

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 -
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci
Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Koncepcja gospodarstw opiekuńczych w Polsce

Konrad Stępnik

Zrealizowane działania	Osiągnięte efekty
Prace koncepcyjne, spotkania ekspertów	Koncepcja gospodarstwa opiekuńczego Koncepcja sieci na rzecz tworzenia gospodarstw opiek.
Szkolenie dla doradców rolniczych Spotkania informacyjno-szkoleniowe dla rolników	Zręby sieci na rzecz tworzenia gospodarstw opiekuńczych
Promocja koncepcji gospodarstwa opiekuńczego	Pozyskani partnerzy Strona internetowa Publikacje Konferencje
Badania społeczne	Identyfikacja poziomu zainteresowania rolników Diagnoza problemów związanych z wdrażaniem koncepcji oraz zapotrzebowania na wsparcie Określenie zapotrzebowania na kolejne działania
Planowanie dalszych działań Poszukiwanie źródeł finansowania Zespół Międzyresortowy	Przygotowane projekty

Diagnoza

- Starzenie się społeczeństwa
- Zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze = koszty
- Szansa na rozwój:
 - Srebrna gospodarka
 - Rozwój rolnictwa społecznego
- Skomplikowane uwarunkowania prawne → rozwój prostych form → dopracowywanie systemu

Koszty

- Rodziny
- Społeczności lokalne
- Samorządy

Deinstytucjonalizacja

- proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku lokalnym
- rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym = stopniowe ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej
- profilaktyka, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym

- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki

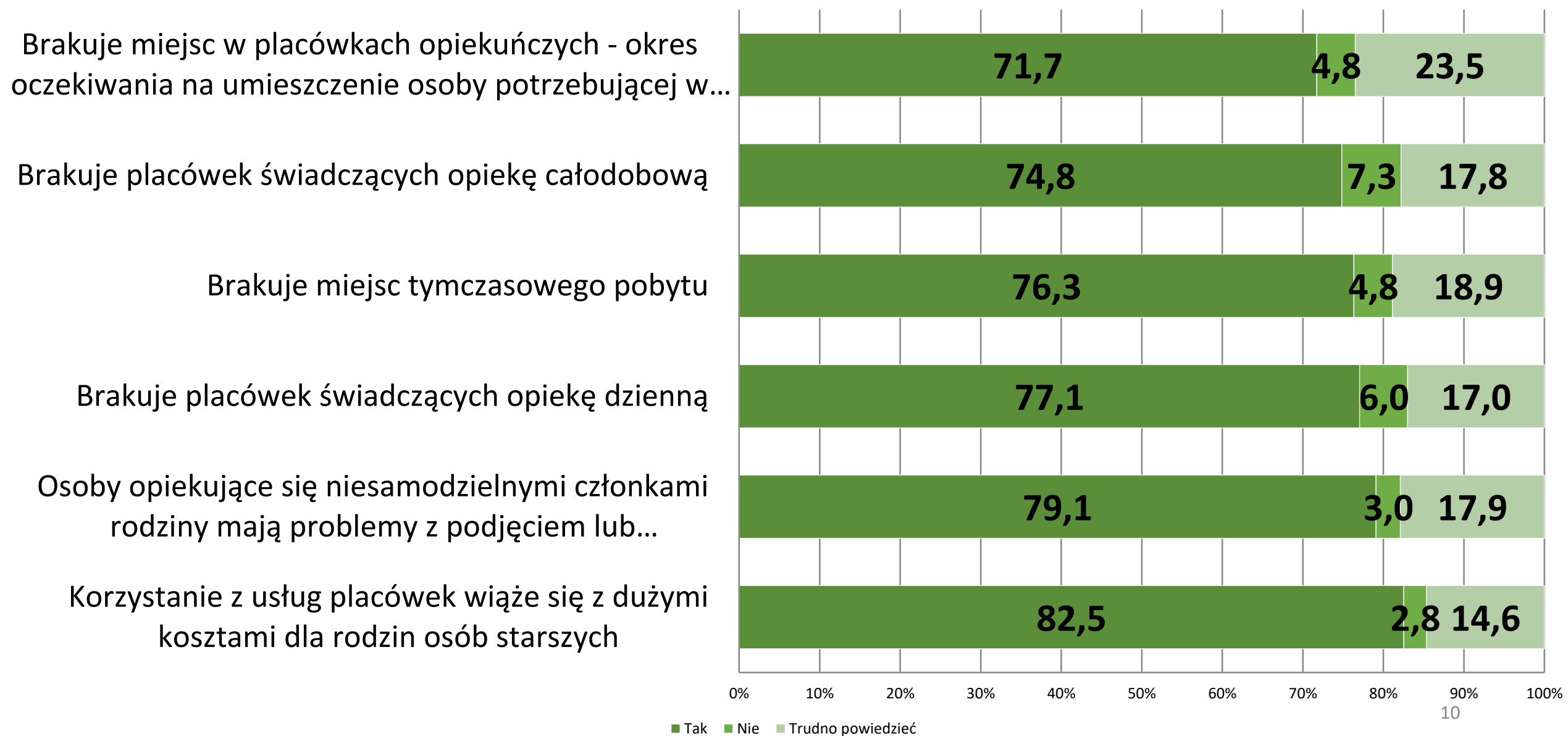
Usługi opiekuńcze

- Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych
- Opieka higieniczna, zalecona przez lekarza pielęgnacja
- Zapewnienie kontaktów z otoczeniem

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

- Dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności
- Świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym

Czy w okolicy, w której Pan/i mieszka występują problemy w zakresie opieki nad osobami starszymi?

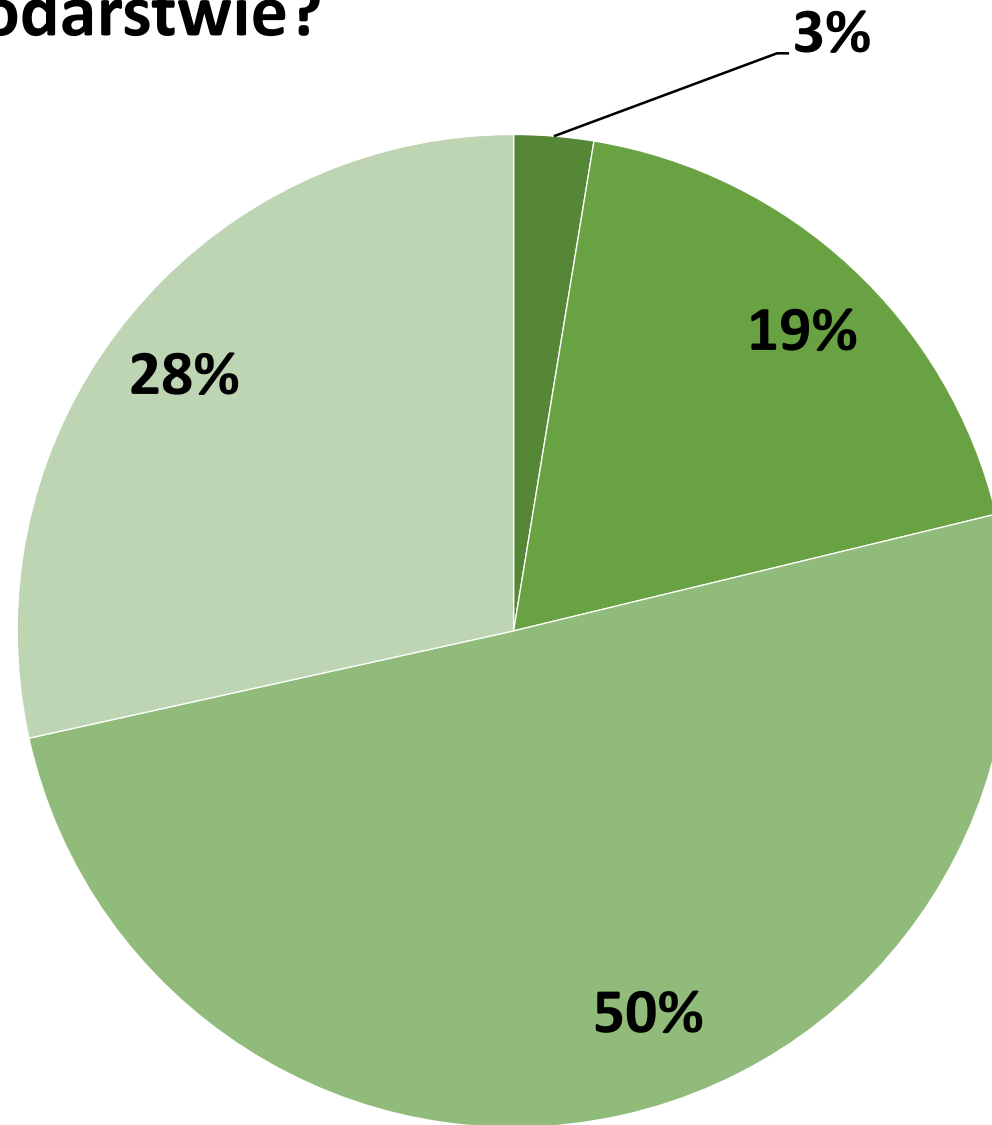

Definicja

- Forma wsparcia w zakresie opieki i/lub integracji społecznej na rzecz osób i rodzin w celu poprawienia ich funkcjonowania.
- Usługi w oparciu o infrastrukturę gospodarstwa i w powiązaniu z wykonywaną działalnością rolniczą.
- Agroterapia - zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze.

Czy jest Pan/i zainteresowany/a świadczeniem usług opiekuńczych w swoim gospodarstwie?

- Tak, świadczę już takie usługi
- Tak, zamierzam rozpocząć działalność opiekuńczą
- Trudno powiedzieć
- Nie, nie planuję świadczenia usług opiekuńczych

Rolnicy kierujący
gospodarstwem
rolnym

Produkcja
roślinna

Dodatkowe
źródła
dochodów

45-64 lata

Dlaczego chciałby/aby Pan/i świadczyć usługi opiekuńcze?

■ Nie zgadzam się ■ Trudno powiedzieć ■ Zgadzam się

Poszukuję projektów, które pozwalają na pozyskanie środków finansowych na rozwój mojego gospodarstwa (n=669)

Chcę robić coś pożytecznego dla mojej społeczności lokalnej (n=677)

Poszukuję sposobów na zwiększenie dochodów mojego gospodarstwa (n=663)

Chcę pomagać ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji (n=679)

Chcę zagospodarować niewykorzystane zasoby siły roboczej w moim gospodarstwie (n=653)

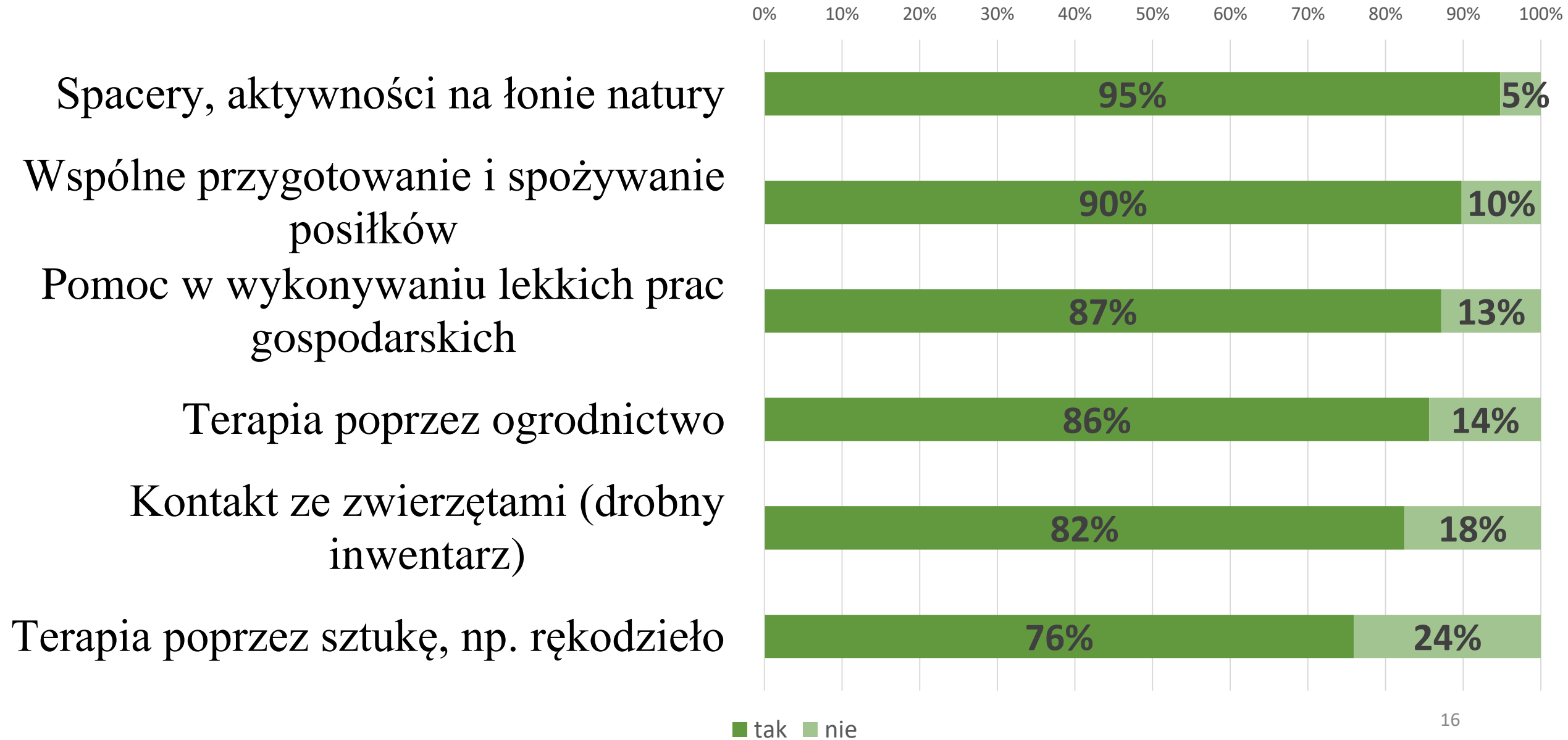
Chcę zagospodarować niewykorzystane pomieszczenia w moim gospodarstwie (n=665)

Agroterapia - przykłady

- Aktywność na świeżym powietrzu:
 - uczestnictwo w prostych pracach gospodarczych
 - pielęgnacja ogrodu
 - spacer po lesie
- Kontakt ze zwierzętami
 - Opieka nad kurczętami
- Wspólne gotowanie, robienie przetworów
- Spędzanie czasu przy wspólnym stole

Jakie rodzaje terapii mogłyby być prowadzone w Pana/i gospodarstwie rolnym?

Formy prawne

- Podmioty ekonomii społecznej:
 - Fundacja
 - Stowarzyszenie
 - Spółdzielnia Socjalna
 - Spółka non-profit
- Działalność gospodarcza.

Formy organizacyjne

- Opieka dzienna:
 - Dzienny Dom Pobytu
- Opieka całodobowa:
 - Rodzinny Dom Pomocy
 - Działalność gospodarcza w zakresie placówki zapewniającej całodobową opiekę.

Dzienny Dom Pobytu

- Dzienny pobyt + okresowo miejsca całodobowego pobytu
- Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, posiłki
- Na rzecz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych
- Brak uregulowań prawnych określających wymagania infrastrukturalne oraz podstawowy zakres usług – duża elastyczność w tym zakresie
- Podmiot ekonomii społecznej lub działalność gospodarcza

Rodzinny Dom Pomocy

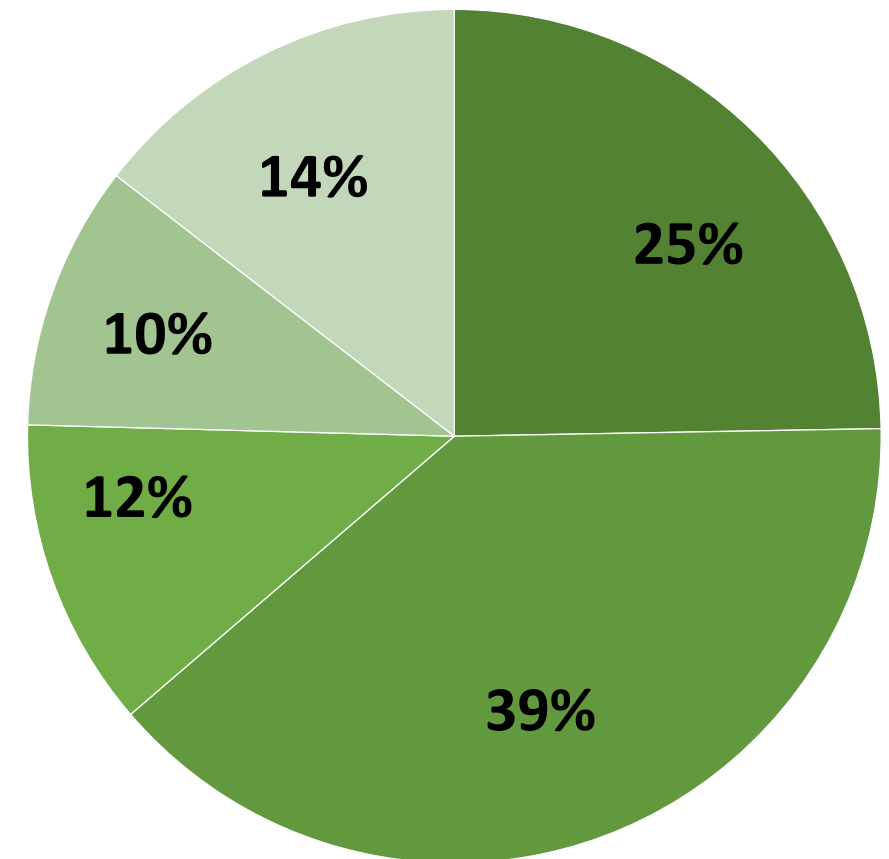
- Usługi opiekuńcze i bytowe świadczone całodobowo dla osób wymagających pomocy ze względu na wiek lub niepełnosprawność
- Osoba fizyczna lub organizacja pożytku publicznego
- Od 3 do 8 zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie
- Usługi w budynku mieszkalnym jednorodzinny
- Współpraca z samorządem

Opieka całodobowa w ramach działalności gospodarczej

- Osoby niepełnosprawne, przewlekle chore lub w podeszłym wieku
- Wymaga zezwolenia wojewody – konieczność spełniania warunków i standardów ustawowych
- Skierowanie do placówki całodobowej prowadzonej w ramach działalności gospodarczej nie jest wymagane.
- Opłaty ponosi mieszkaniec placówki.

Która z przedstawionych na szkoleniu form gospodarstwa opiekuńczego byłaby dla Pana/i najlepsza?

- Dzienny dom pobytu prowadzony przez organizację pozarządową lub spółdzielnię socjalną we współpracy z samorządem.
- Dzienny dom pobytu w ramach własnej działalności gospodarczej.
- Rodzinny dom pobytu we współpracy z samorządem (opieka całodobowa).
- Działalność gospodarcza w zakresie placówki zapewniającej całodobową opiekę.
- Żadna z powyższych form nie jest dla mnie odpowiednia, chciałbym świadczyć usługi opiekuńcze w innej formie.

Odbiorcy wsparcia

- Kilka – kilkanaście osób
- Początkowo seniorzy
- Decyzja rolnika – forma prawna/organizacyjna gospodarstwa
- Osoby kierowane na podstawie decyzji administracyjnej
- Działalność komercyjna

Ekonomia

- Samowystarczalność i opłacalność ekonomiczna
- Umiarkowane źródło dochodu – ograniczenia w rozwoju „biznesu”
- Forma odpłatności zależna od formy prawnej i organizacyjnej
 - Działalność komercyjna vs współpraca z samorządem

Personel

- Przygotowanie merytoryczne zależne od profilu gospodarstwa
- Świetlica dla seniorów vs placówka świadcząca specjalistyczne usługi
- Wskazane odbycie dodatkowych kursów oraz stażu/praktyki w placówce opiekuńczej

Program działania

- Indywidualizacja wsparcia:
 - Program dostosowany do oczekiwań/możliwości konkretnej osoby
 - Udział podopiecznych w ustalaniu indywidualnego planu
- Poszanowanie wolności
- Dostosowanie do rytmu pór roku
- Urozmaicenie

Program działania

- Kontakty z lokalną społecznością
- Opieka dzienna – ustalone godziny w dni robocze
- Transport
- Wyżywienie

Tworzenie sieci = plan działania

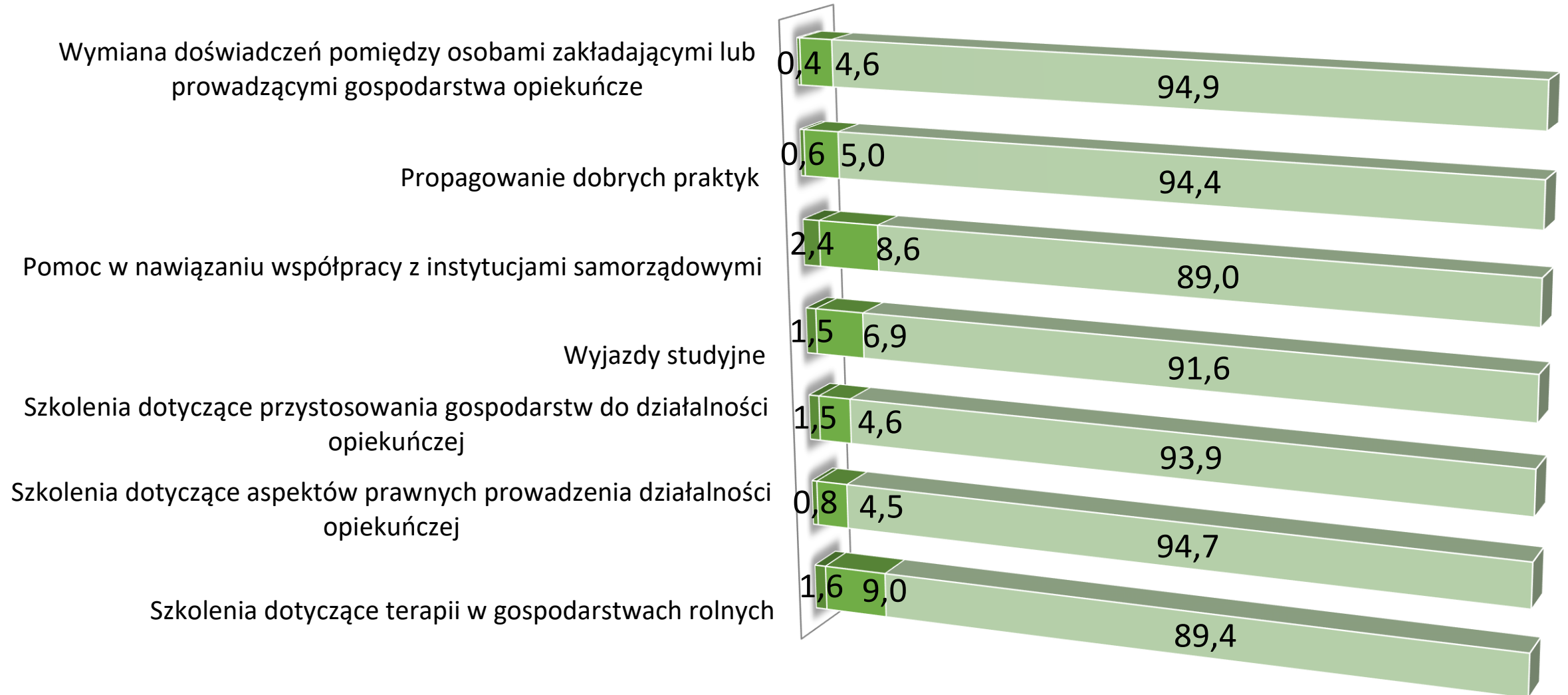
- „Oddolne” powstawanie gospodarstw
- Gospodarstwo opiekuńcze jako marka zarządzana przez CDR
 - Sieć na rzecz tworzenia gospodarstw op. → Sieć gospodarstw opiekuńczych
- Uszczegółowienie koncepcji
 - Badania
 - Opracowanie konkretnych instrukcji
- Koordynatorzy regionalni
 - Szkolenia
 - Pozyskiwanie wiedzy
 - Mobilni doradcy

Tworzenie sieci = plan działania

- Szkolenia dla rolników:
 - Ciągły trening
- Wyjazdy studyjne
- Gospodarstwa „pokazowe”
- Pozyskiwanie partnerów...

Jakie wsparcie w ramach sieci współpracy jest najbardziej potrzebne osobom zakładającym lub prowadzącym gospodarstwa opiekuńcze?

■ Niepotrzebne ■ Trudno powiedzieć ■ Potrzebne

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 -
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci
Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Konrad Stępnik
k.stepnik@cdr.gov.pl